

Kodeks nepristranskosti civilnih opazovalcev volitev v Državni zbor 2026

1. Namen kodeksa

Ta kodeks določa temeljna načela, pravila ravnanja in odgovornosti civilnih opazovalcev volitev, ki sodelujejo v okviru civilne in ljudske iniciative **Združenja PovezaniSmo**.

Namen kodeksa je zagotoviti, da civilno opazovanje volitev poteka **neodvisno, nepristransko, strokovno in v javnem interesu**, ob polnem spoštovanju Ustave Republike Slovenije, volilne zakonodaje in temeljnih demokratičnih načel.

2. Načela delovanja

Civilni opazovalci volitev delujejo na podlagi naslednjih načel:

- **nepristranskost** – opazovalci imajo lahko osebna politična prepričanja in volilno pravico, vendar v okviru svoje vloge opazovalca ne izražajo političnih stališč, ne izkazujejo podpore ali nasprotovanja katerikoli politični stranki, listi ali kandidatu ter svoje naloge opravljajo nepristransko in strokovno;
- **neodvisnost** – opazovalci delujejo samostojno, brez vpliva političnih, strankarskih ali drugih interesov, ki bi lahko vplivali na njihovo presojo;
- **zakonitost** – opazovanje poteka v skladu z Ustavo Republike Slovenije, volilno zakonodajo in drugimi veljavnimi predpisi;
- **transparentnost** – namen in način delovanja civilnega opazovanja sta javno pojasnjena;
- **spoštovanje** – opazovalci spoštujejo volivce, volilne organe, druge udeležence volilnega procesa, ter dostojanstvo vseh oseb.

Ta kodeks ne posega v ustavno pravico opazovalcev do svobodnega političnega prepričanja, izražanja in glasovanja. Zahteve nepristranskosti se nanašajo izključno na ravnanje in komunikacijo opazovalcev v okviru njihove vloge pri civilnem opazovanju volitev.

3. Nezdržljivost z drugimi vlogami

Civilni opazovalec volitev **ne sme**:

- kandidirati na volitvah;
- v času opravljanja nalog opazovalca aktivno sodelovati v volilni kampanji katerekoli politične stranke, liste ali kandidata;
- opravljati funkcij v volilnih štabih ali organih političnih strank;
- v času opravljanja nalog opazovalca in v povezavi s to vlogo javno pozivati k podpori ali nasprotovanju posamezni politični stranki, listi ali kandidatu ali uporabljati vlogo opazovalca za politično promocijo;
- nastopati kot pooblaščenec, zaupnik ali uradni predstavnik političnega subjekta.

Osebe, ki so v času opazovanja politično aktivne v smislu kandidiranja ali vodenja kampanj, ne morejo sodelovati kot opazovalci.

Ta določba se nanaša izključno na ravnanje v okviru vloge opazovalca in ne posega v ustavno pravico do političnega prepričanja in izražanja izven te vloge.

4. Pravila ravnanja na voliščih

Opazovalci so dolžni:

- delovati mirno, nevtrarno in nemoteče;

- ne posegati v delo volilnih odborov;
- ne vplivati na volivce ali potek glasovanja;
- spoštovati zakonita navodila volilnih organov;
- ne fotografirati ali snemati volivcev, glasovnic ali postopkov, kjer to ni dovoljeno.

Opazovalci s svojim ravnanjem ne smejo motiti volilnega procesa ali vplivati na njegovo izvedbo.

5. Poročanje in komunikacija

- Opazovalci poročajo izključno znotraj koordinacijskega sistema iniciative.
- Posamezni opazovalci ne dajejo javnih izjav, ocen ali komentarjev o poteku ali izidu volitev oz. o poteku opazovanj volitev.
- Javne izjave in poročila podaja izključno pooblaščen oseba ali organ iniciative.
- Opazovanja se beležijo dejansko, natančno in brez osebnih interpretacij ali političnih ocen.

6. Varovanje podatkov in dostojanstva

Opazovalci:

- spoštujejo zasebnost in dostojanstvo volivcev;
- varujejo osebne podatke;
- zaupno obravnavajo interne informacije;
- ne širijo nepreverjenih informacij, govoric ali domnev.

7. Odgovornost in sankcije

Kršitev tega kodeksa pomeni kršitev pravil sodelovanja pri civilnem opazovanju volitev.

V primeru kršitve kodeksa lahko iniciativa glede na težo kršitve:

- opazovalca opozori,
- omeji ali prekine njegovo sodelovanje,
- v hujših primerih nemudoma prekliče njegovo sodelovanje kot opazovalca.

8. Izjava o zavezi

Z vključitvijo v civilno opazovanje volitev opazovalec potrjuje s podpisom Izjave opazovalca o spoštovanju kodeksa in navodil, da je s tem kodeksom seznanjen in da se zavezuje k njegovemu spoštovanju.

Kodeks velja od 1.1.2026 dalje do zaključka opazovanja volitev v Državni zbor 2026.

Ivan Jurgec l.r.

v imenu civilne iniciative **Združenja PovezaniSmo**